

Nevím, jen se ptám

 web.litterate.cz/nevim-jen-se-ptam

Vidlák

22 prosince, 2023

Když jdete s dětmi na rodinný výlet do lesa a špatně čtete mapu, takže místo k restauraci, dojdete do bažiny, tak nemá moc smysl se na ně zlobit, že špatně skáčou z drnu na drn mezi kalužemi a mají mokré boty a špinavé kalhoty. Můžete si stokrát říkat, že skákat se dá líp, že kdyby trochu dávaly pozor, tak by nemusely vypadat jako hastrmani. Můžete je stokrát okřikovat, stokrát jim to můžete ukazovat, ale bažina je z podstaty věci mokrá, špinavá a kluzká, takže se vám tam spolehlivě někdo vymáchá. Je to jen otázka času.

Když k takové bažině dojdete, je stokrát lepší si prostě přiznat chybu, zastavit a začít přemýšlet, kde jsme na cestě k restauraci blbě zahrnuli a kus cesty se vrátit. Zpravidla je to v konečném důsledku mnohem levnější a jednodušší, než si na příští výlet přibalit gumáky, nafukovací člun, nepromokavé kalhoty a miliony dalších blbin, které vlastně slouží jenom k tomu, abychom si nemuseli ponižovat ego.

Tragická střelba u filozofické fakulty je přesně ta chvíle, kdy první účastník výletu uklouznul a řádně se zmácel. Můžeme stokrát přemítat, jestli tam policie měla být dřív, jestli neměl někdo na dispečinku lépe reagovat, jestli měl někdo brát vážněji informace, které policie měla v předstihu k dispozici, nebo jestli někdo příliš neváhal s uzavírkami Prahy, apod, apod. Když člověk kouká na policejní a ministerské tiskovky, tak z toho má pocit, jako by policejní špičky věděly o mnoha selháních a nemají moc zájem, aby se na to poukázalo, ale já bych prosím raději přemýšlel, kde se staly systémové chyby, které nás dovedly do současného stavu. Kde jsme jako společnost blbě odbočili? Které reformy nás nedovedly k lepším zítřkům, ale přivedly nás do průseru?

Volám proto, abychom se prostě zastavili a znovu si prostudovali naši vlastní cestu historií k dnešku. V konečném důsledku by to mělo být lacinější a jednodušší, než hned běžet tvořit nové zákony, kupovat do každých dveří bezpečnostní rám, všechny očipovat a lustrovat dnem i nocí, zakázat zbraně, povolit zbraně... vyberte si. Spadli jsme do bahna, to není chvíle, abychom se vrhli vpřed.

Mám proto poněkud jiné otázky, než dotazy po chybějícím policejním odstřelovači. Mám jiné otázky, než se ptát, proč policie nevyhodnotila výpověď matky střelce nějak lépe. Mám jiné otázky, než studovat časový sled tragédie a vyvozovat z toho osobní odpovědnost policejních špiček i ministra Rakušana (a to ho fakt nemám rád)

Například by mě zajímalo, jak se mohlo stát, že střelec dostal výjimku na dlouhou zbraň s velkým zásobníkem? Pokud vím, zbrojní průkaz udělal letos zjara. Ano, chodil do střeleckého oddílu, ano zbraně si pořídil legálně, ale odkdy dává policie takové výjimky mladým klukům, kteří ještě nemají žádnou osobní historii? Pokud jsem v obraze, tak těch výjimek muselo být dokonce víc. Nejen na zásobník, ale i na opěrku. Ptám se, není v tom zase někde nějaký český klientelismus? Co je dovoleno Jovovi, není dovoleno volovi? Někde se dá cinknout penězi a zelenáč, kterému ještě neoschl zbroják, už může mít zbraň na úrovni policejního odstřelovače? Nevím, jen se ptám.

Je normální, že si mladí čtyřicetiletí kluci kupují celou řadu zbraní takhle rychle za sebou? Vždyť je to v policejní evidenci. Já osobně nemám nic proti českému pojetí práva, nosit zbraň, ale kurňa, když má klouček zbroják sotva půl roku a už si nakoupil zbraně za statisíce, to u policie nevzbudí žádné zvednutí obočí? Je to u nás běžné? Máme u nás stovky pětadvacetiletých, kteří utrácení desítky a stovky tisíc za zbraně během několika měsíců, i když jsou studenti filozofické fakulty? Kolik potenciálních filozofů s takovým arzenálem chodí po Praze? Nevím, jen se ptám.

Pak by mě zajímalo... byl k něčemu henten kamerový systém za miliardy peněz? Řešilo to něco? Já vím, že to skvěle vyrábí pokuty za rychlou jízdu a zpětně to krásně dohledá celý průběh akce, ale kdyby tam za pultem seděl lepší dispečer, nebo zkušenější policajt, nebo ajťák, který s tím fakt umí dělat, viděli by na těch kamerách něco, co mohlo zachránit lidské životy? Nebo prostě jen kamery nahradily živé policajty, byly důvodem ke krácení úvazků a kamery vlastně fungovaly stejně jako Petr Fiala? Prgnatně popsaly neradostnou skutečnost, na střelce bylo krásně vidět z mnoha úhlů, ale nebyli lidi, kteří by s ním mohli udělat něco víc, než na sebe navádět jeho palbu ? Nebylo by lepší, přestat cpát prachy do kamer, ale raději je dát do živých lidí, kteří v případě potřeby umějí i jiné věci, než se jen dívat? Pokud vím, pražská policie má chronický nedostatek lidí. Mimo jiné i proto, že z policejního platu se v Praze špatně bydlí. Nevím, jen se ptám.

Dále by mě zajímalo, jestli není chyba v celé Langerově policejní reformě. Tehdy vlastně udělali z jedné Policie ČR v podstatě krajské policie. Když kdysi někde chyběli policajti, tak se „půjčili“ z jiných regionů. Dneska to v podstatě nejde. Každý krajský šéf je ve svém rajónu mocnější než policejní prezident a každý si hospodaří na svém. Rivalita je běžnou věcí. Nemohl být problém i v tom, že klánovická vražda měla přesah z Prahy do Středočeského kraje? Nemohl být problém v tom, že matka střelce kontaktovala jedny policajty a ti se s tím museli nějak popasovat a pak museli kontaktovat vlastně úplně jiné policajty, kteří se s tím také museli popasovat? Nevím, jen se ptám.

Nemůže být kus problémů také v tom, že za každou chybu jsou ihned žádány hlavy? Představte si, že by střelec nešel uspořádat masakr, ale „jen“ by se někde v kumbále spořádaně zastřelil. Představte si, že by u policie byl někdo, kdo by na základě matčiny úpěnlivé výpovědi vyhodnotil, že jde o životy a zavelel by k nějaké větší uzavírce v Praze. Tisíce uvízlých řidičů, totální kolaps dopravy... proč? Protože si jeden klouček prostřelil hlavu. Takový policejní šéf už by byl odvolaný, média

už by ho nálepkovala, veřejnost by ho nenáviděla... má tohle někdo zapotřebí? Dělat policejního šéfa, to je docela slušný flek... a každý se tam chce dostat, takže takový náčelník je pořád pod tlakem a jakákoliv chybička ho může ukončit. Nevím, jestli to tak je, jen se ptám.

Všimněte si, že jsem se vůbec nedostal k subtilnějším otázkám, jestli není problém v dnešní atomizované společnosti. Kdysi každý patřil do nějakého kolektivu. Hospoda, myslivci, třída... lidi se scházeli a mluvili. Nečuměli pořád to mobilů. Tehdejší sociální skupina měla na jednotlivce vysloveně terapeutické vlivy. A když to nepomohlo, na magora někdo včas upozornil... „straní se kolektivu.“ Kdysi měl každý svého psychoterapeuta – seděl proti němu v hospodě a poslouchal jeho nářky, jak je život nespravedlivý. Dneska se objednáte k psychologovi, že máte nutkavý pocit někoho zabít... a on vám dá termín až za rok. To si stihnete udělat zbroják, dostat výjimky na zásobník i opěrku, provézt zbraně ve futrálu od kytary do školy kolem milionu kamer, aniž by si toho někdo všimnul, pak zastřelit (zřejmě zcela náhodně) chlapa a nemluvně... a řešit vás začnou, až kropíte kulkami náměstí.

Sociální sítě jsou na jednu stranu úžasná vymoženost, ale na druhou stranu jaksi zvyšují potřebu psychologů... Možná bychom měli fejsbůku uložit zvláštní daň, ze které by se tito terapeuti zaplatili. V kostelech už to nefunguje, v hospodách už to nefunguje... všichni jsou na twitteru a že je někdo magor, to zjistíte, až když po vás střílí. Nevím jestli to tak je, jen se ptám.

Stejně tak jsem se nedostal k tomu, že tady máme desítky různých neziskovek, placených ze státního rozpočtu, které sledují cvrkot na sociálních sítích, udávají jak na běžícím pásu, ale zaměřují se výhradně na politickou opozici, popotahují Čermáka, že chce naházet politiky do Vltavy, ale o skutečně nebezpečné osoby ani nezavadí.

Pomohly nám ty neziskovky k něčemu? Tedy... kromě fejkových informací o proruském narativu střelce, které citovali i ti nejvyšší a nejvíc odolní proti dezinformacím? Nevím, jen se ptám.

Na dnešek, tedy sobotu 23.12.2023 je vyhlášen státní smutek. Přimlouval bych se, abychom oběti uctili především tím, že si prostudujeme cestu, která nás dovedla až sem a zkusíme identifikovat křižovatky, kde jsme blbě odbočili. Já vím, bude to chtít si připustit, že se tu nadělala spousta kravin a takřka každý politik má na některé z nich svůj podíl. Pojdme jim to nevyčítat, koneckonců jsme se mnohokrát rádi přidali k honu na čarodějnice... Prosím zkusme se kus cesty vrátit a jít jinudy. Bude to levnější a jistější, než se ozlomkrk prodírat vpřed skrze bažinu, do které každou chvíli někdo zahučí prostě z podstaty věci.

Pojdme uctít oběti minutou ticha a následným návratem do bodu, kdy věci fungovaly lépe.